

SPRÁVNÍ PRÁVO – OBECNÁ ČÁST, SP I

přednáška č. 8

NADOBECNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

PrF MU, duben 2018

© petr průcha

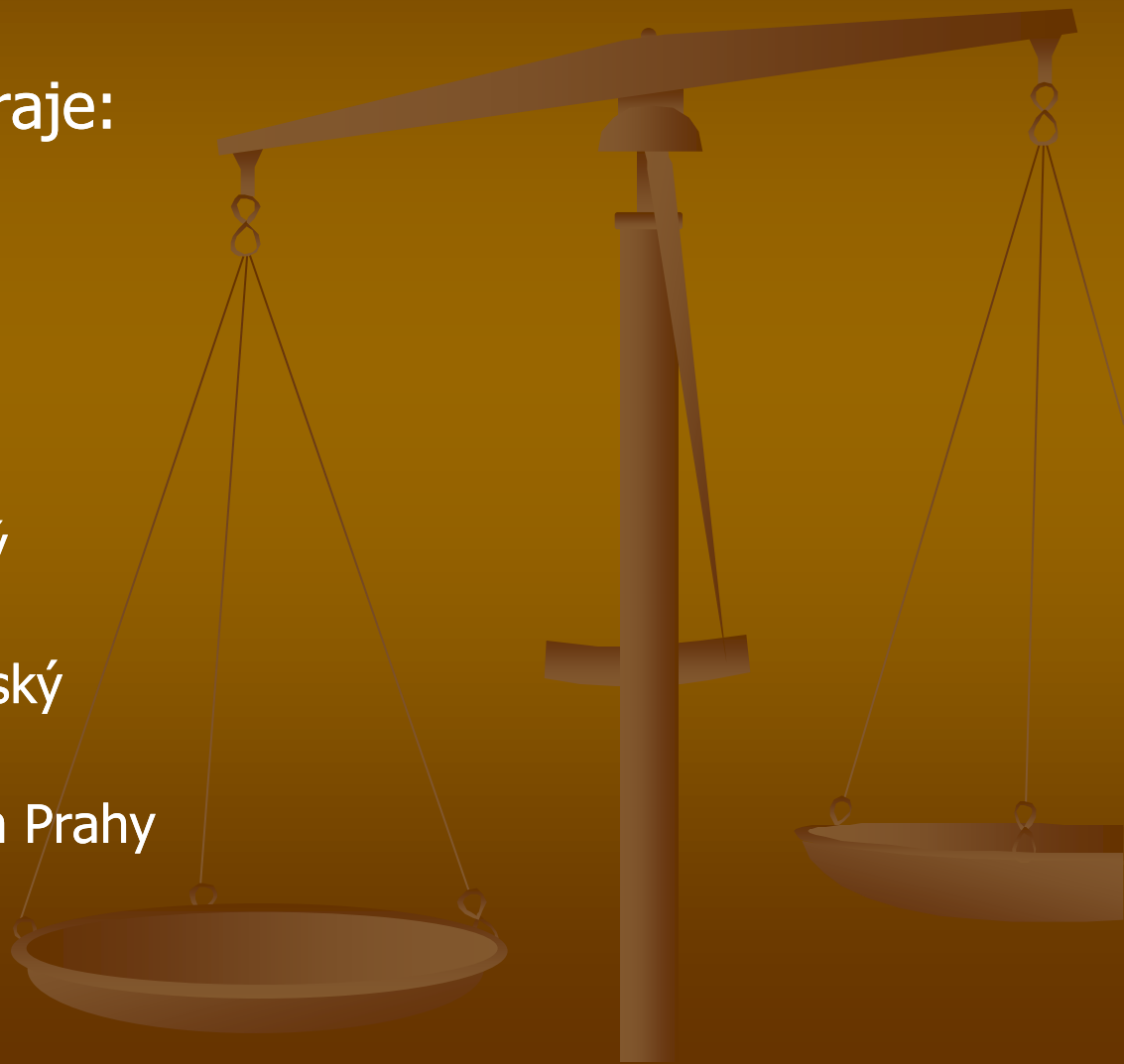
KRAJE

- *ustavení krajů v českých zemích Československa v r. 1948 (13 + 1)*
- *v ČR stále platí a nebylo zrušeno krajské uspořádání z r. 1960, podle zákona č. 36/1960 Sb., ve znění pozdějších předpisů (bez vlastních orgánů tzv. všeobecné územní správy) - 7 + 1*
- *dále krajské samosprávné uspořádání ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky - účinnost deklarována od 1.1.2000, fakticky později (s vlastními orgány tzv. všeobecné územní správy, obdobná struktura i koncepce jako u obcí) - 13 + 1*

■ Zákon č. 36/1960 Sb.

■ vytvářejí se tyto kraje:

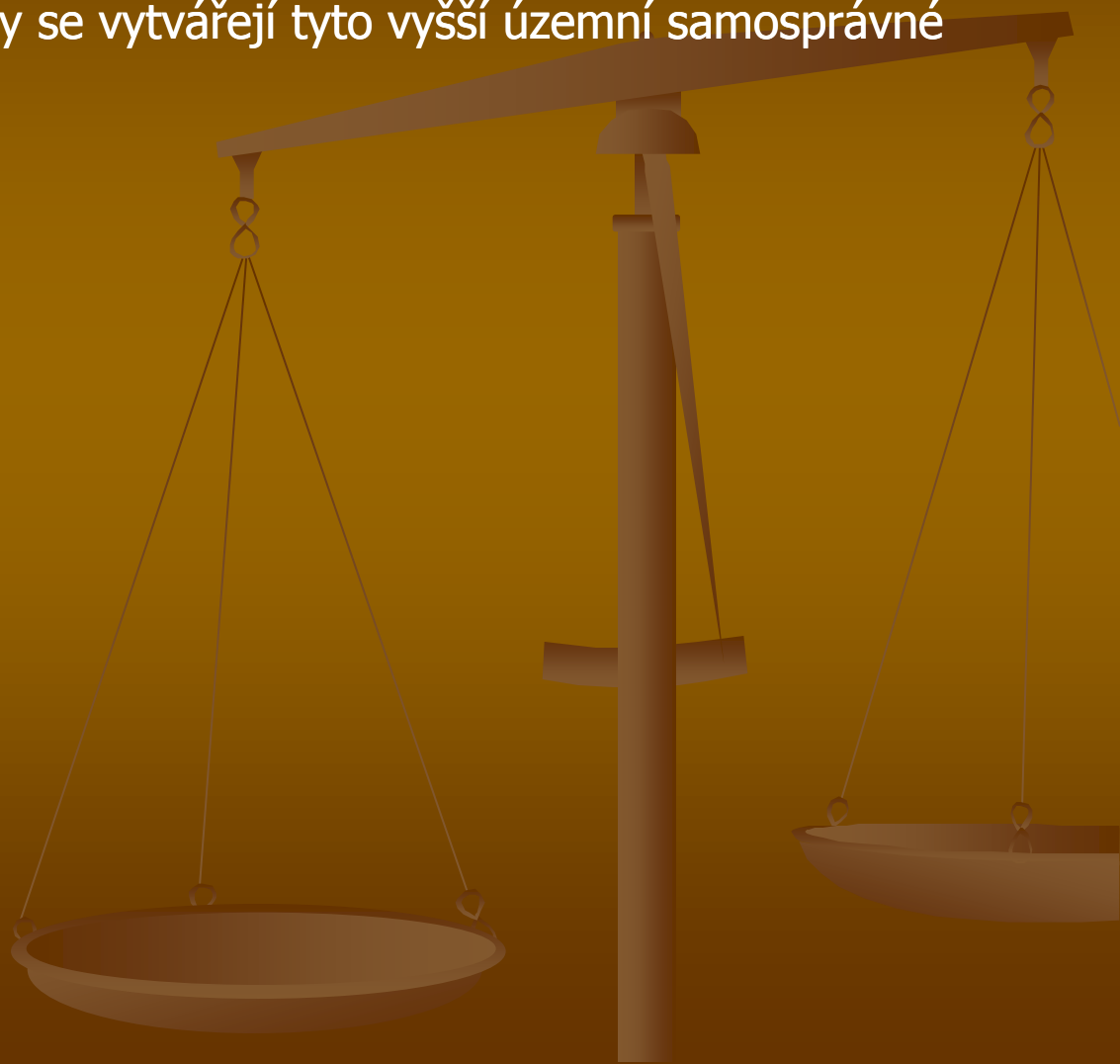
- Kraj Středočeský
- Kraj Jihočeský
- Kraj Západočeský
- Kraj Severočeský
- Kraj Východočeský
- Kraj Jihomoravský
- Kraj Severomoravský

- zvl. postavení hl.m Prahy

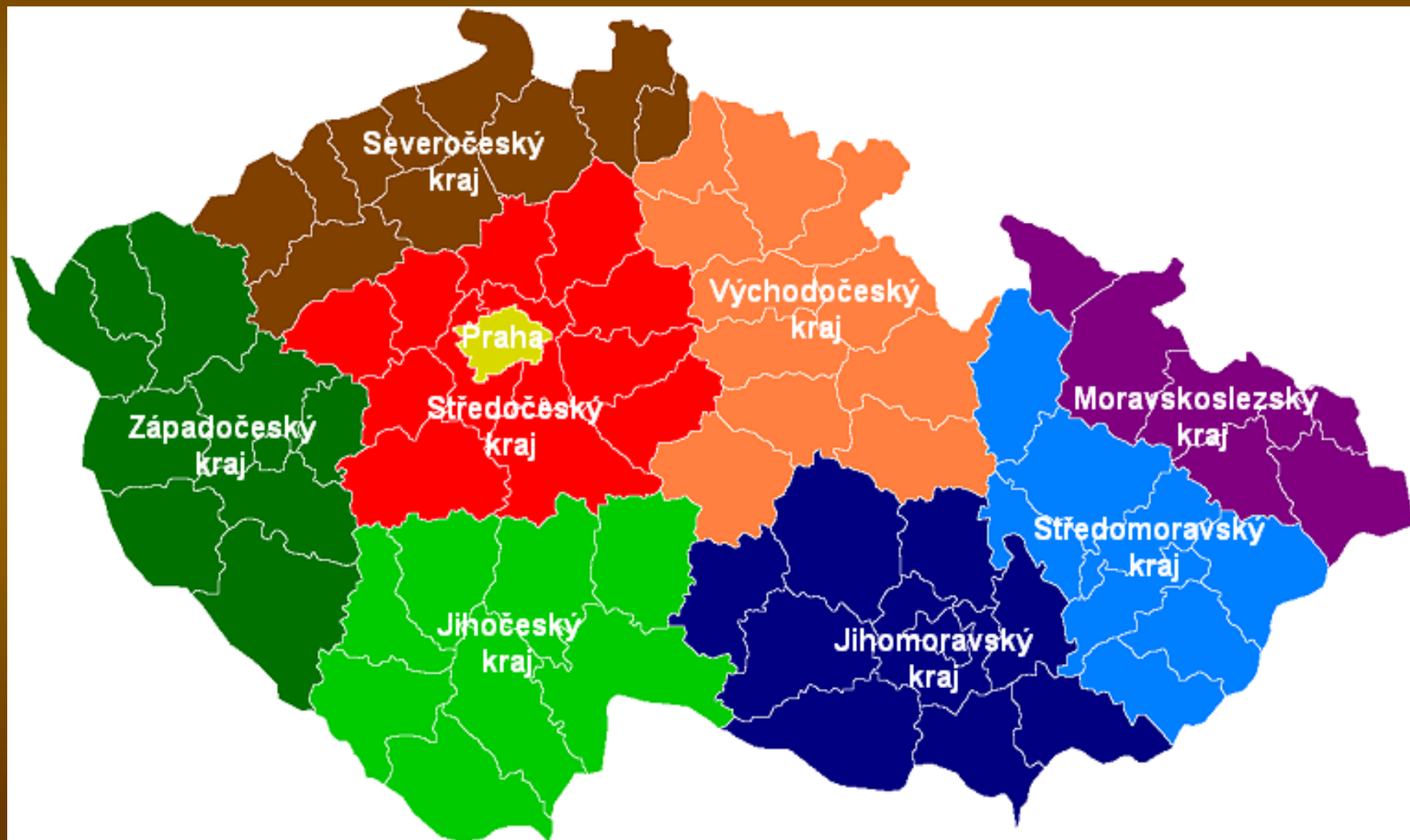
- Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

- na území České republiky se vytvářejí tyto vyšší územní samosprávné celky:

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Zlínský kraj

Nerealizovaná varianta krajského zřízení v České republice

■ Z.č. 280/1948 Sb.

- 1. kraj Pražský
- 2. kraj Českobudějovický
- 3. kraj Plzeňský
- 4. kraj Karlovarský
- 5. kraj Ústecký
- 6. kraj Liberecký
- 7. kraj Hradecký
- 8. kraj Pardubický
- 9. kraj Jihlavský
- 10. kraj Brněnský
- 11. kraj Olomoucký
- 12. kraj Gottwaldovský
- 13. kraj Ostravský

- hl.m. Prahy – zvl. zákon (č. 79/1949 Sb.)

■ Úst.zák. č. 347/1997 Sb.

- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

- Hlavní město Praha

Existující kraje

■ Zákon č. 36/1960 Sb.

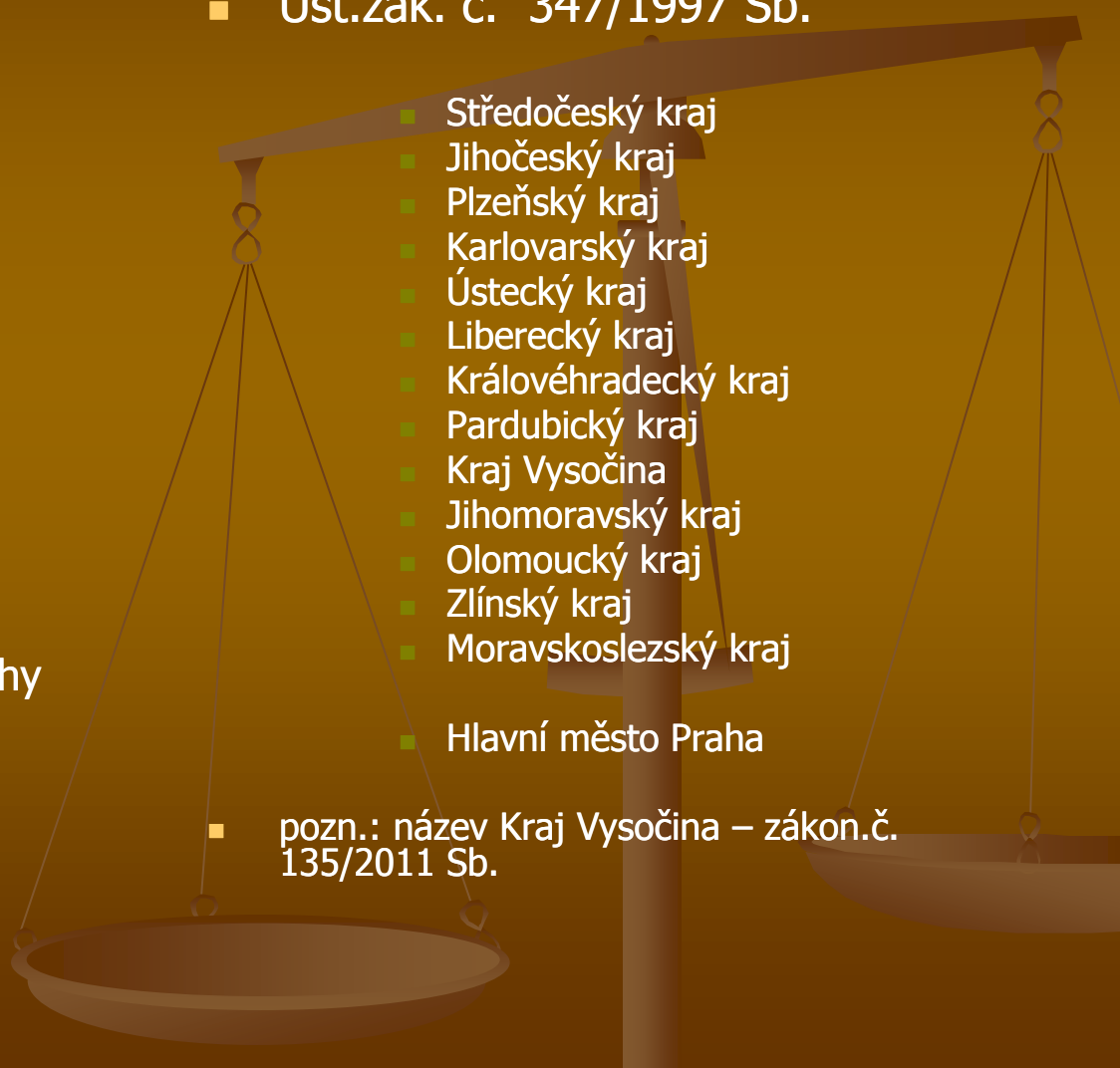
■ vytvářejí se tyto kraje:

- Kraj Středočeský
- Kraj Jihočeský
- Kraj Západočeský
- Kraj Severočeský
- Kraj Východočeský
- Kraj Jihomoravský
- Kraj Severomoravský

- zvl. postavení hl.m Prahy

■ Úst.zák. č. 347/1997 Sb.

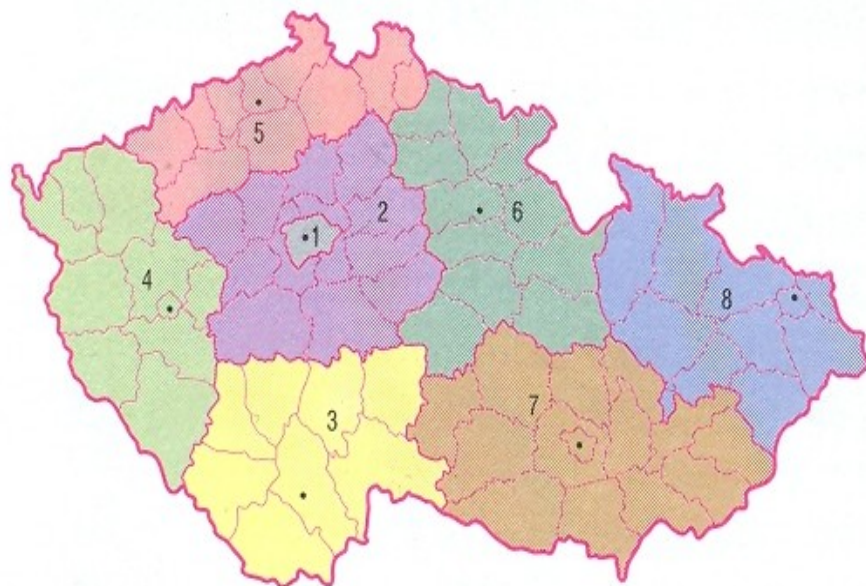
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

- Hlavní město Praha

■ pozn.: název Kraj Vysočina – zákon.č. 135/2011 Sb.

ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1960–1990

8 krajů, 75 okresů

1. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	5. SEVEROČESKÝ
2. STŘEDOČESKÝ	6. VÝCHODOČESKÝ
3. JIHOČESKÝ	7. JIHOMORAVSKÝ
4. ZÁPADOČESKÝ	8. SEVEROMORAVSKÝ

ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 2000

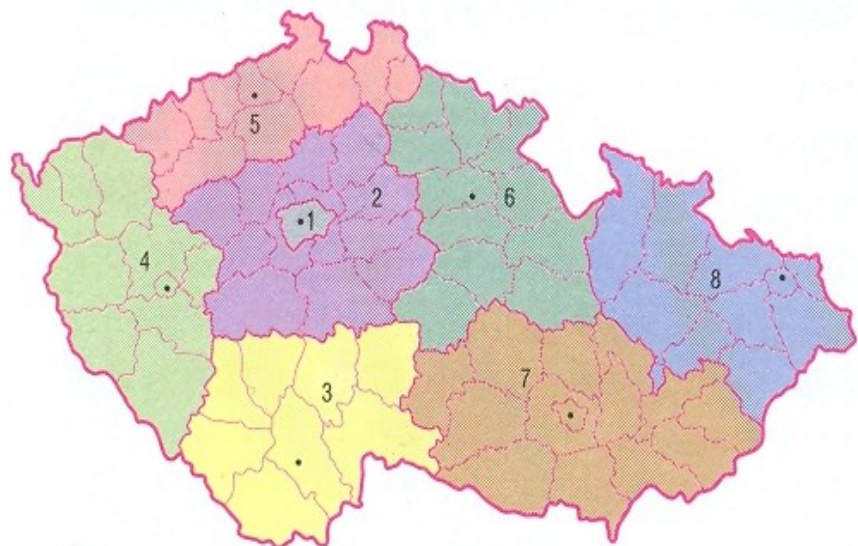

14 VÚSC, 76 okresů

1. PRAHA	3. JIHOČESKÝ	7. LIBERECKÝ	11. JIHOMORAVSKÝ
2. STŘEDOČESKÝ	4. PLZEŇSKÝ	8. KRÁLOVÉHRADECKÝ	12. ZLÍNSKÝ
	5. KARLOVARSKÝ	9. PARDUBICKÝ	13. OLOMOUCKÝ
	6. ÚSTECKÝ	10. VYSOČINA	14. MORAVSKOSLEZSKÝ

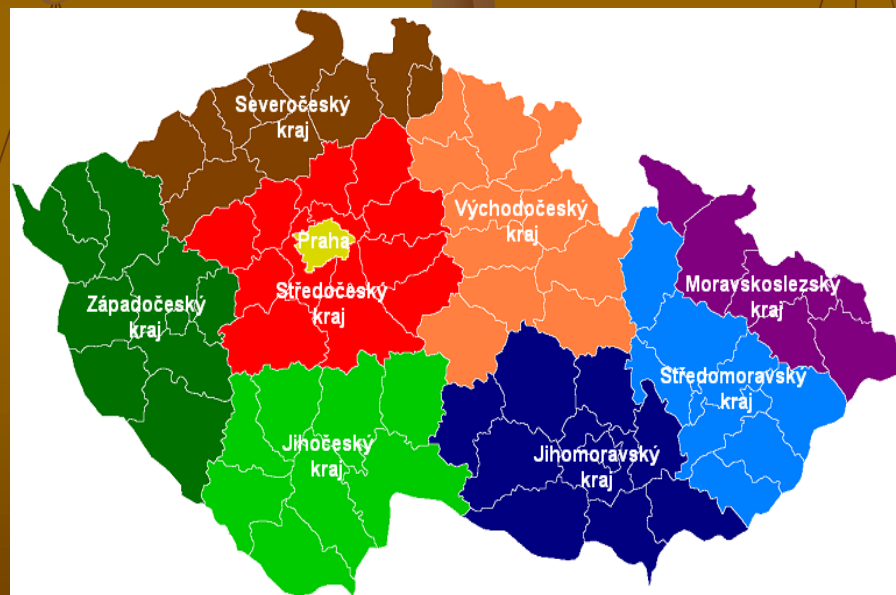

ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1960–1990

8 krajů, 75 okresů

1. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	5. SEVEROČESKÝ
2. STŘEDOČESKÝ	6. VÝCHODOČESKÝ
3. JIHOČESKÝ	7. JIHMORAVSKÝ
4. ZÁPADOČESKÝ	8. SEVEROMORAVSKÝ

Čechy – Morava : kraje

Změna hranic krajů k 1.1.2005 (zákon č. 387/2004 Sb.)

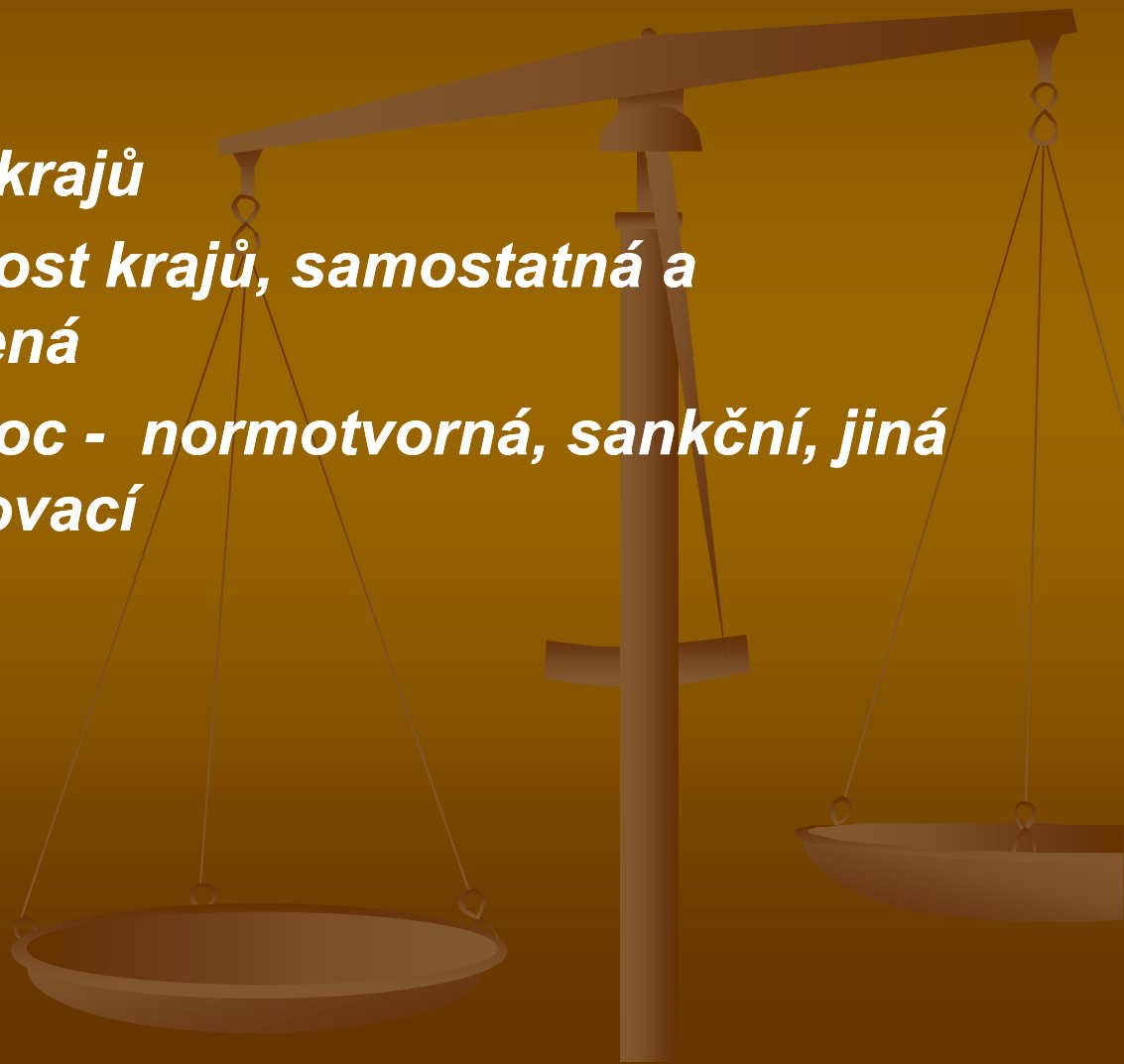
- **Vymezení území Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje se mění takto:**
  - území obcí Borač, Borovník, Černvír, Dolní Loučky, Doubravník, Drahonín, Horní Loučky, Kaly, Katov, Křižínkov, Kuřimská Nová Ves, Kuřimské Jestřabí, Lubné, Nedvědice, Níhov, Olší, Pernštejnské Jestřabí, Rojetín, Řikonín, Senorady, Skryje, Tišnovská Nová Ves, Újezd u Tišnova, Vratislávka a Žďárec přecházejí z území kraje Vysočina do území Jihomoravského kraje.
- **Vymezení území Moravskoslezského kraje a Olomouckého kraje se mění takto:**
  - území obcí Huzová, Norberčany a Moravský Beroun přecházejí z území Moravskoslezského kraje do území Olomouckého kraje.

Znázornění dvojího krajského členění

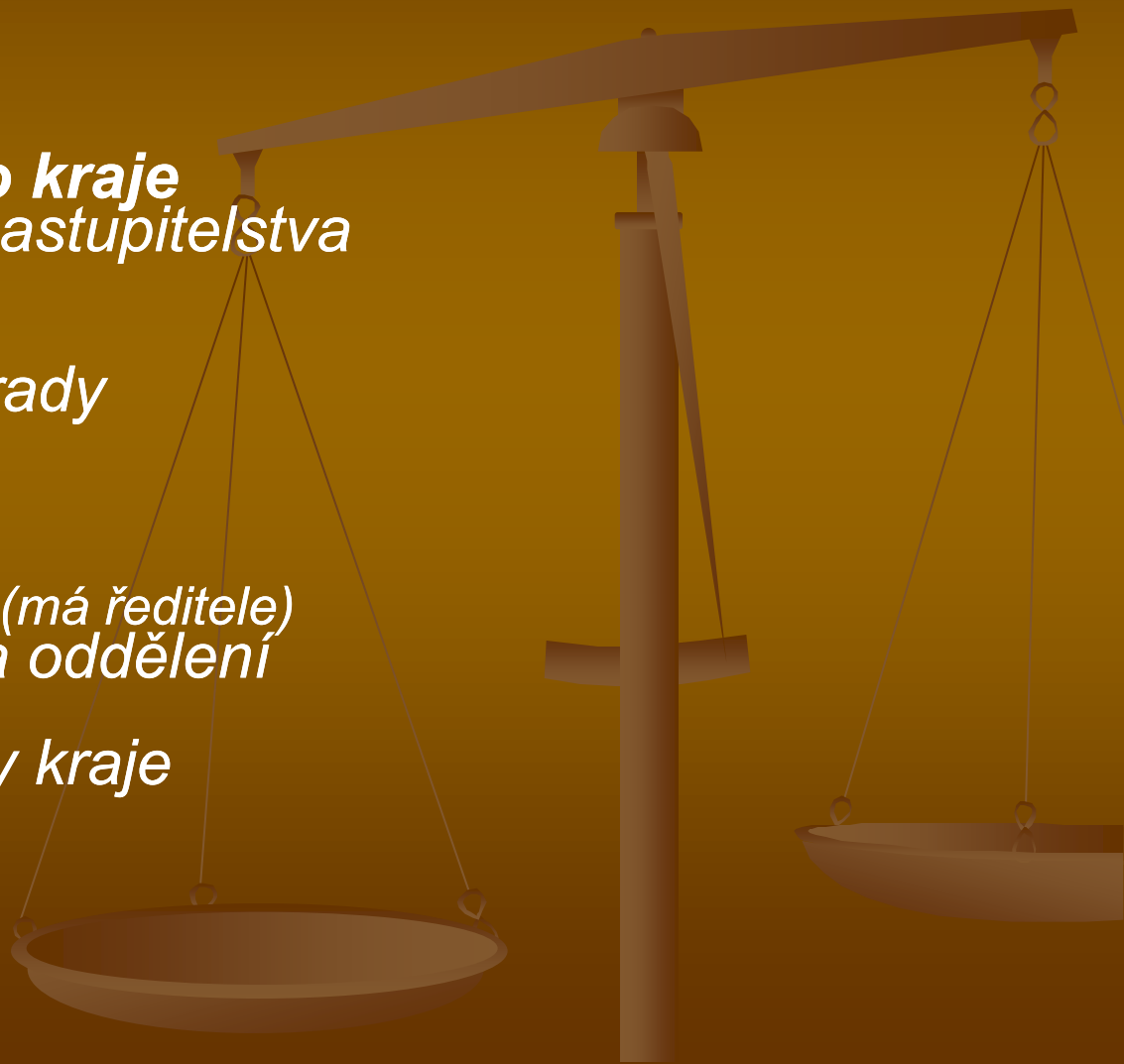
Kraje jako vyšší územní samosprávné celky (VÚSC)

- *orgány krajů*
- *působnost krajů, samostatná a přenesená*
- *pravomoc - normotvorná, sankční, jiná rozhodovací*

Orgány krajů, jejich působnost, pravomoc a vzájemné vztahy

- **zastupitelstvo kraje**
  - **výbory zastupitelstva**
- **rada kraje**
  - **komise rady**
- **hejtman**
- **krajský úřad** (má ředitele)
  - **odborní odbory a oddělení**
- **zvláštní orgány kraje**

Kraje (barevně odlišeny), s vyznačením okresů

Kraje a „RZ“

REGIONY (NUTS)

- **členění ČR zapadá do klasifikace NUTS (zkratka La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) v rámci Evropské unie a systém LAU (zkratka Local Administrative Units)**
- **NUTS - statistické jednotky pro potřeby Eurostatu a dotační politiky**
- **návrh členění ČR (NUTS 1 až 3) schválen v lednu 1999**

Usnesením vlády České republiky č. 707 ze dne 26. 10. 1998 k návrhu na vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU vláda doporučila předsedovi ČSÚ, aby po dohodě se Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostatem) vymezil statistické územní jednotky NUTS na území České republiky dle návrhu předloženého vládě. Dopisem ze dne 22. 1. 1999 sdělil generální ředitel Eurostatu, že po Eurostat přijímá návrh na regionální členění České republiky (jedna územní jednotka na úrovni NUTS 1, 8 jednotek na úrovni NUTS 2 a 14 jednotek na úrovni NUTS 3).

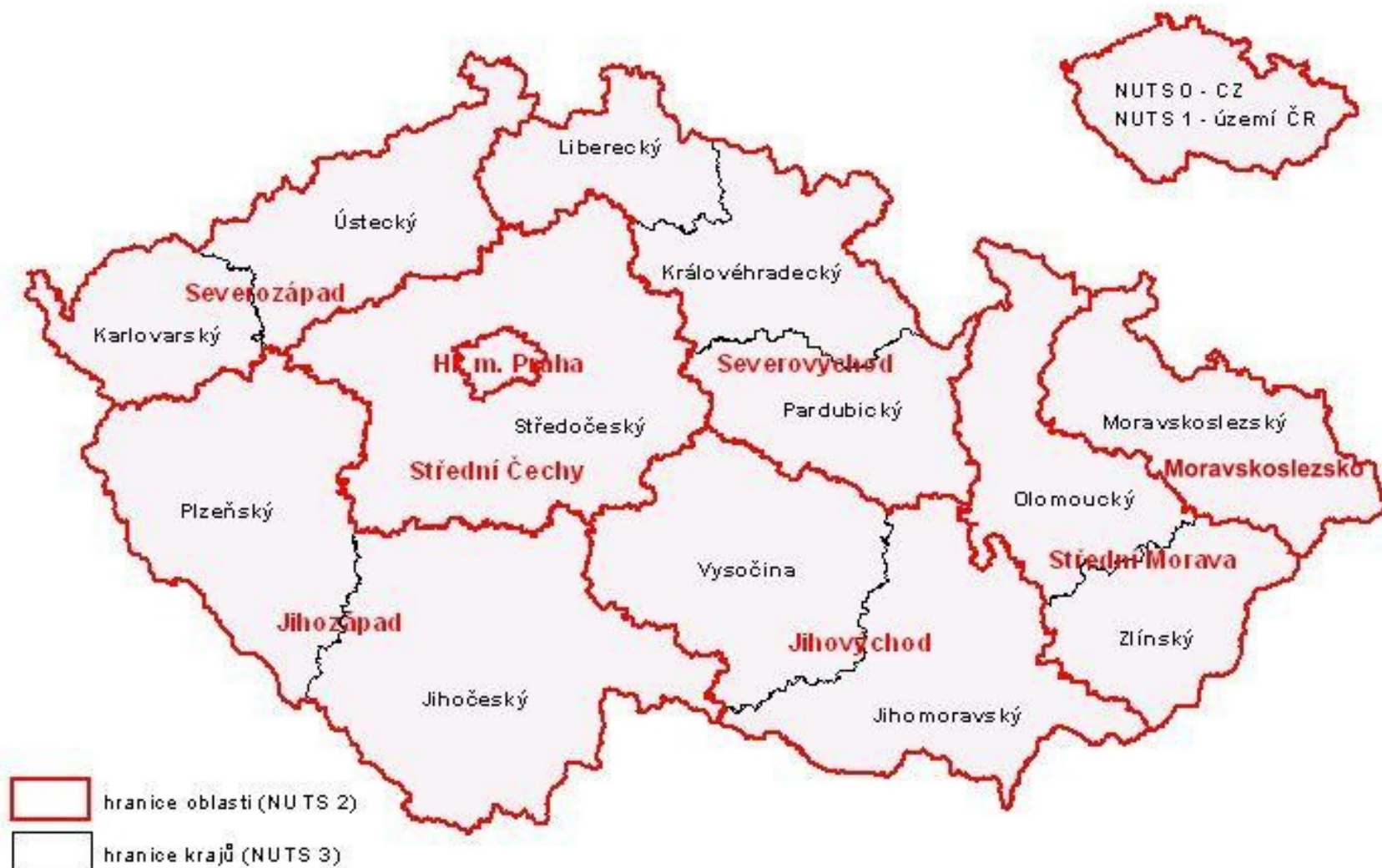
- **úroveň NUTS 1 zahrnuje celou ČR**
- **úroveň NUTS 2 slučuje některé kraje (8 jednotek, resp. oblastí)**
- **úroveň NUTS 3 je totožná s kraji**
- **úroveň NUTS 4 totožná s okresy – od 1.1.2008 zrušena**
- **úroveň NUTS 5 totožná s obcemi – od 1.1.2008 zrušena**
- **statistické jednotky NUTS 4 a NUTS 5 byly od 1.1.2008 nahrazeny číselníky LAU 1 a LAU 2**

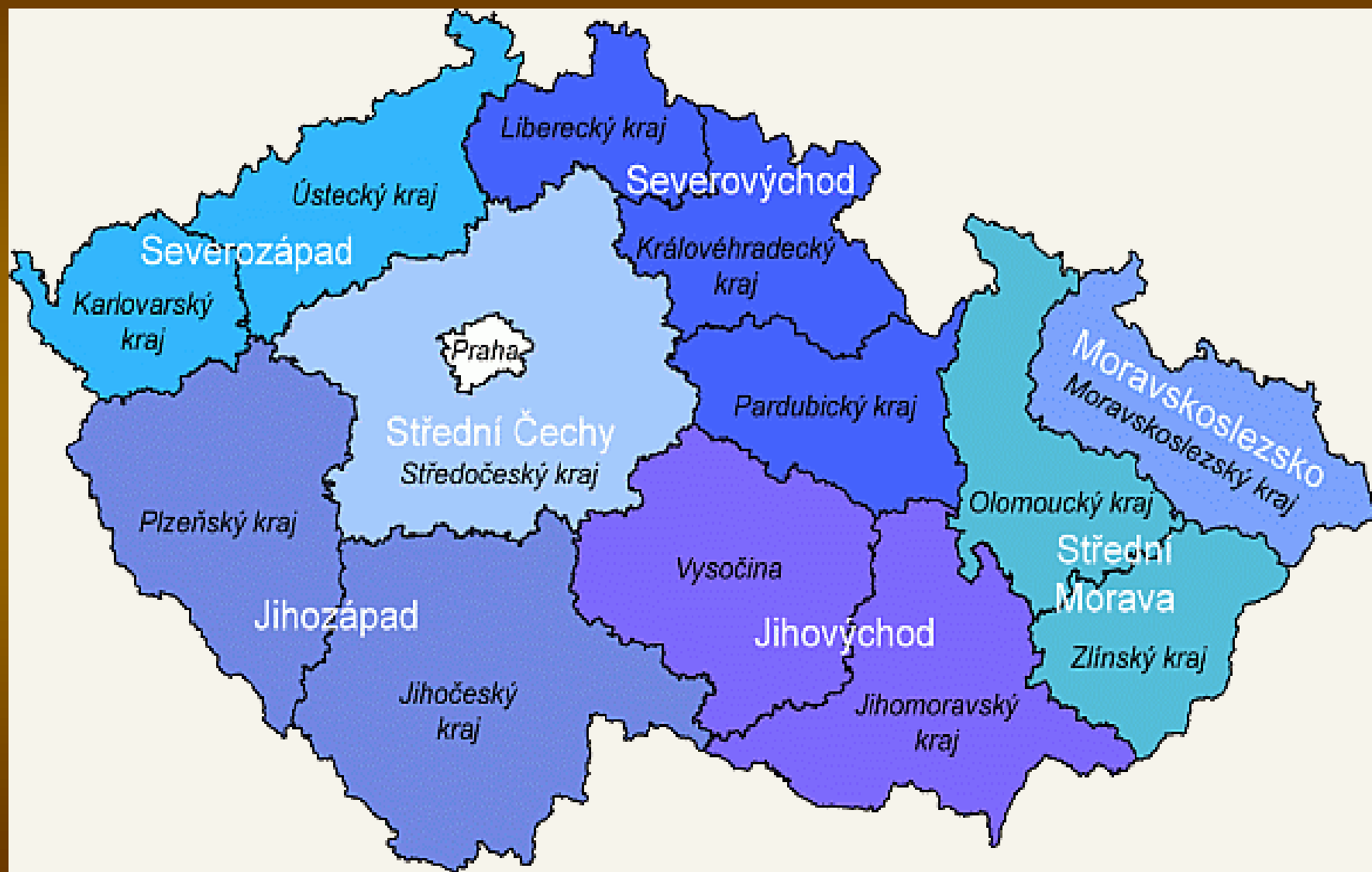
Regiony soudržnosti - NUTS 2

- *Praha* (hl.m. Praha),
- *Střední Čechy* (Středočeský kraj),
- *Jihozápad* (Jihočeský kraj, Plzeňský kraj)
- *Severozápad* (Karlovarský kraj, Ústecký kraj)
- *Severovýchod* (Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj),
- *Jihovýchod* (Jihomoravský kraj, kraj Vysočina,
- *Střední Morava* (Olomoucký kraj, Zlínský kraj),
- *Moravskoslezsko* (Moravskoslezský kraj)

Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

- Zákon č. 36/1960 Sb.

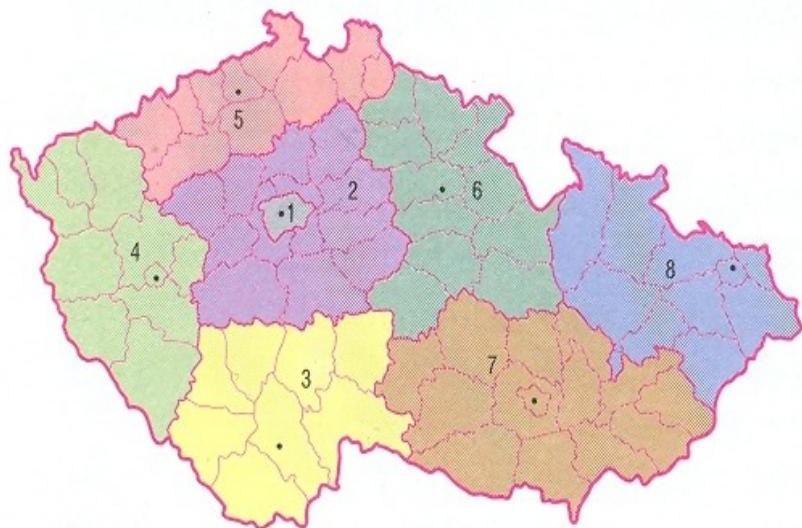
- Kraj Středočeský
- Kraj Jihočeský
- Kraj Západočeský
- Kraj Severočeský
- Kraj Východočeský
- Kraj Jihomoravský
- Kraj Severomoravský
- zvl. postavení hl.m Prahy

- Regiony soudržnosti (NUTS 2)

- Střední Čechy
- Jihozápad
- Severozápad
- Severovýchod
- Střední Morava
- Jihovýchod
- Moravskoslezsko
- Praha

ÚZEMNĚSPRÁVNÍ ČLENĚNÍ 1960–1990

8 krajů, 75 okresů

1. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	5. SEVEROČESKÝ
2. STŘEDOČESKÝ	6. VÝCHODOČESKÝ
3. JIHOČESKÝ	7. JIHOMORAVSKÝ
4. ZÁPADOČESKÝ	8. SEVEROMORAVSKÝ

SHRNUTÍ, ZÁVĚR

